

۲۰۱۵/۱۲/۱۳

ډاکټر نبي مصداق

ولي الکترونيکي تذکري نه توضيح کيږي؟

زموږ حکومتونه له هغه وخته چې متوجه شوي دي چې هر افغان وکړی باید د خپل هويت د تثبيت لپاره، د بشپړ شهرت يوه وثيکه ولري، نو د تذکرو له لارې يې د اکار ترسره کړيدی. د همدې تذکرو له مخې به ځوانان عسکری ته جلبېدل، د کار کسان به پر حکومتي کارونو مقررېدل او داسې نور.

خو د وخت په تغيږ سره، کاغذي تذکرو خپل باور له لاسه ورکړی؛ ځکه چې په کې تقلب کول ډېر آسان او په ډېرو مواردو کې ور څخه سوء استفادې شوي دي.

د ملي يووالي د حکومت په منځته راتلو سره او په تېرو ټاکنو کې چې د تذکرو له مخې په رانيو اچولو باندې کومې نيوکې وشوي، ولسمشر اشرف غني پرېکړه وکړه چې بايد د نړۍ د نورو هېوادونو په شان، د هېواد د هر وگړي شهرت د ډيجيټل په ډول ثبت شي او د دې کار لپاره د الکترونيکي تذکرو وپېشل، په ټولو افغانانو باندې، يو ضروري کار وگڼل شو. خو له بده مرغه، مخکې له دې چې په دې تذکرو کار پيل شو او حتی د امتحان په ډول يې په کابل کې پر پنځو لکو مامورينو هم وپېشلي، ډېر غور نو شوی. حکومت ته بيا معلومه شوه چې د تذکرو له وپېش نه مخکې بايد ځينې مهم اصلاحات پکې راغلي وای او که نه، دا به د نړيوالو نورمونو په مطابق نوي او هم به د توضيح لپاره له بهرنيو منابعو نه، په مالي مرستو کې له ستونزو سره مخامخ شي. ولسمشر غني ډاکټر فاروق ودان ته د تذکرو په اړوند دنده ورکړه؛ تر څو دا موضوع په دقت وڅېړي او خپل رپوټ ولسمشر ته وړاندې کړي.

ډاکټر صيب ودان وايي، په هغو تذکرو کې چې همدا اوس طبعه شوي، درې عمده ستونزې لري چې بايد لومړی هغه رفع شي. ځکه، که موږ غواړو چې له الکترونيکي تذکرونه، د ولسواليو، ولايتونو او پارلماني ټاکنو لپاره استفاده وکړو؛ نو په تذکرو کې بايد نارينه، يا بنځينه (جنډر) هويت واضع شي. ځکه چې افغانستان اوس د ډيموکراسۍ لاره، پر مخ کړي، کفايت نه کوي چې د يوې مېرمنې هويت، منحيث د دې، واضح شوی نوي.

دويم: په موجوده چاپي تذکره کې معلومه نه ده چې له کومې نېټې نه تر کومې نېټې پورې د اعتبار وړ ده. په هر ډول په ملي هويت پانه کې، که پاسپورټ وي او که تذکره بايد د اعتبار او اکسپاډرشن يعنې وروستی د اعتبار نېټه يې معلومه وي.

درېم: پدې تذکره کې بايد په مليت باندې چې (افغان) دی تصميم ونيول شي او دا بايد حتمي وي. خو د قوم او قبيلې ليکل دي پکې اختياري وي. که چا غوښتل چې خپل قوم وليکي او يايې ونه ليکي هغه به په شخص پورې اړه ولري.

څلورم: الکترونيکي تذکره په ټول افغانستان کې، د انټرنېټ موجوديت ته ضرورت لري او هغه هم بايد 3G په اندازه وي، تر څو د توضيح په وخت کې، د کابل په مرکزي ډيټاټېس کې ثبت شي او په دې ترتيب بيا يو څوک ونشي کولای چې هم په کابل او هم کابل ته نېردي خپل ولايت کې هم د دوهم ځل لپاره رانيه ورکړي، ځکه چې تر اوسه د دې امکان شته دی.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آن لاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

پنځم: د تذکرې د وېشلو هارډویر او سافټ ویر باید تعریف شي او هم باید واضح شي چې له تذکرې نه، په کومو مواردو کې استفاده کېدای شي.

ډېر مهم نظر دا دی چې باید د دې الکترونيکي تذکرې نه د کرډت کارډ په ډول هم استفاده وشي چې په دې ډول د تذکرې راتلونکي ټول مصارف به له همدې لارې تامینېږي. خو باید ووايم، کله چې بېلې، بېلې کړی خبرې شوي دي چې له تذکرې نه عايد هم تر لاسه کېږي، هر یو غواړي چې په دې برخه کې شامل و اوسي. همدا اوس په یو انټرنیټي بورډ باندې چې eTVB یعنی د انټرنیټ له لارې د رایو بانګي تذکره، نومېږي کار روان دی. په خپله ولسمشر چې غواړي د حکومت په هره برخه کې د فساد مخه ونیسي، غواړي یو کمپيون وټاکي چې د eTVB برخه تر نظارت لاندې ونیسي؛ تر څو د تذکرې عايد حيف و ميل نشي. یوه بله ستونزه چې باید حل شي د افغانستان پر ۳۰-۳۵ میلیونو وګړو باندې د یادو تذکرو وېشل دي. که وغواړو چې هر چا ته د اړوند مرکز لخوا په ښارونو، ولایتونو او ولسوالیو کې دا تذکرې توضیح کړو، له لسو کالو نه به هم زیات وخت و نیسي. نو باید یوه لاره پیدا شي چې څرنگه د یوه کال په موده کې دا نوي تذکرې چې د پورته ستونزو د رفع نه وروسته له چاپه را وځي، وېشل کېدای شي. که لوستونکي په دې هکله څه نظر لري. لطفاً دې له مور سره شریک کړي. د تذکرو په وېشلو کې باید ډېر زیار ووېستل شي چې بهرني اطباغو ته او هم یو تن ته دوه یا زیاتې تذکرې ورنکړل شي.

نو د ولسمشر مخالفین تل، بي له دې چې پورته ستونزې په نظر کې ونیسي، تنقیدي لیکنې کوي. همدا اوس مور د افغانستان په ځینو ولایاتو، او په ولسوالیو کې حتی برق نه لرو، او نه هم د انټرنیټ پایي بندې شوي دي. که دا تذکرې اوس ووېشل شي، له همدې کاغذي تذکرې نه به یې ګټه زیاته نه وي.

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ